

Došlo: 07 -05- 1992 hod. _____

Poč. stej. _____ příloh _____

Hodnota kolků _____

~~1195~~
1209Nejvyšší soud
České republiky

7 To 65/91

R o z s u d e k

J m é n e m r e p u b l i k y

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání konaném ve dnech 27. a 28. ledna 1992 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Fořta a soudců JUDr. Jaroslavy Maternové a JUDr. Roberta Fremra odvolání obžalovaných Františka K [REDACTED], nar. [REDACTED], a Dušana K [REDACTED], nar. [REDACTED] proti rozsudku krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 4. 1991 sp. zn. 2 T 43/90 a rozhodl t a k t o :

I. Z podnětu podaných odvolání se napadený rozsudek podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. č á s t e č - n ě z r u š u j e .

Ohledně obžalovaného Dušana K [REDACTED] v celém výroku o vině, ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody.

Ohledně obžalovaného Františka K [REDACTED] ve výroku o vině ad 1 až 3, ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody.

II. Podle ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. se znovu rozhoduje t a k t o :

Obžalovaní

1/ František K [REDACTED],

nar. [REDACTED] v [REDACTED], okres [REDACTED] bez pracovního poměru, bytem [REDACTED] tč. ve vazbě ve Věznici č. 2 v Praze 4, Pankrác,

2/ Dušan K [REDACTED],

nar. [REDACTED] v [REDACTED] okres [REDACTED], bez pracovního poměru, bytem [REDACTED] tč. ve vazbě ve Věznici

*Nejvyšší soud
Ostrava*

č. 2 v Praze 4, Pankrác,

j s o u v i n n i ,   ž e

1/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 16. 3. 1990 kolem 16.00 hodin v [redacted] v [redacted] ulici č. [redacted] vnikli do domu s pečovatelskou službou Městského ústavu sociálních služeb Ostrava a v přízemí domu, maskováni kuklami a vybaveni rukavicemi, zazvonili na byt Anežky K [redacted], nar. [redacted], a poté, co jim otevřela dveře, ji napadli tak, že jí ucpávali ústa rukou a zatlačili ji do bytu, povalili na zem, ovázali jí ústa pruhem látky a dalšími pruhy textilií jí svázali ruce za zády, spoutali jí nohy, načež při projevech snahy Anežky K [redacted] vymanit se z pout, svázání zesílili a do úst jí napěchovali textilní roubík o rozměrech 7 x 5 x 4 cm, který se postupně, prosáknut slinami, stal neprodyšným, takže Anežka K [redacted] zemřela udušením při uzavření horních cest dýchacích; potom oba její byt prohledali a odcizili z něj částku nejméně 1 000 Kčs na hotovosti, dva zlaté prsteny v hodnotě 2 100 Kčs, po odchodu z bytu tento uzamkli a klíče dali na parapetní desku nad dveře,

t e d y   jednak jiného úmyslně usmrtili a tento čin spáchali zvláště surovým a trýznivým způsobem v úmyslu získat majetkový prospěch,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

2/ po spáchání činu vůči Anežce K [redacted] zazvonili v prvním poschodí domu u bytu Marie Č [redacted], nar. [redacted] a poté, co jim otevřela dveře, maskováni kuklami ji zatlačili do bytu, zavázali jí ústa pruhem látky, spoutali jí ruce za zády a svázali jí nohy, při projevech obrany a odporu ji udeřili do obličeje, další textilní pruh jí uvázali kolem krku a hluboko do úst jí napěchovali textilní roubík o rozměrech 8 x 6 x 5 cm, který se postupně, prosáknut slinami, stal neprodyšným, takže Marie Č [redacted] v průběhu několika desítek minut po napadení zemřela udu-

šením při uzavření horních cest dýchacích; potom oba její byt prohledali a odcizili nejméně částku 1 720 Kčs,

t e d y jednak jiného úmyslně usmrtili, tento čin spáchali opětovně, zvláště surovým a trýznivým způsobem v úmyslu získat majetkový prospěch,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

3/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 21. 3. 1990 kolem 11.30 hodin v [redacted] na [redacted] ul. č. [redacted] v přízemí domu, maskování kuklami, zazvonili na byt Emilie B. [redacted] nar. [redacted] a poté, co jí otevřela, ji napadli tak, že jí přikrývali rukama ústa a tlačili ji do bytu, při její obraně ji obžalovaný K. [redacted] opakovaně udeřil do prsou, svázali jí textilními pruhy nohy, pak jí spoutali ruce za zády, povalili ji na podlahu a do úst jí hlavní vzduchové pistole napěchovali roubík ze dvou kusů textílií, načež roubík převázali pruhem látky kolem hlavy a pruhem látky jí zavázali rovněž oči; byt poté prohledali a odcizili z něj jeden hladký dámský prsten v hodnotě 850 Kčs, pár zlatých náušnic v hodnotě 800 Kčs, digitální hodinky v hodnotě 550 Kčs, nákupní tašku v hodnotě 30 Kčs, šest kusů půllitrových láhví alkoholu různých značek v celkové hodnotě 300 Kčs a na hotovosti nejméně 5 750 Kčs a 500 tuzexových poukázek v hodnotě 1 410 Kčs, načež z bytu utekli; shodou příznivých okolností, nezávislých na obžalovaných a fyzické kondici poškozené se Emilií B. [redacted] podařilo postupně se zbavit pout na nohách, přivolat pomoc; příslušník VB, který do bytu vlezl oknem, jí pak rozřezal textilní pruhy na rukách a hlavě nožem, sama si pak vytáhla z úst roubík, přičemž následkem poranění, která při útoku utrpěla, a to krvácení do podkoží kolem úst, uší, na zadní straně krku, pohmožděniny levého prsu a mnohočetné krevní výrony na obou pažích, byla tři týdny léčena,

t e d y jednak se dopustili jednání pro společnost nebezpečného, které bezprostředně směřovalo k dokonání trestné-

ho činu v úmyslu jiného úmyslně usmrtit a tento čin spáchali opětovně, zvláště surovým a trýznivým způsobem v úmyslu získat majetkový prospěch, přičemž k dokonání trestného činu nedošlo,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

4/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 4. 4. 1990 kolem 11.00 hodin v [redacted] na [redacted] ul. vešli do domu č. [redacted] a ve druhém poschodí zazvonili na byt Ludmily M [redacted] nar. [redacted] pak se ukryli na schodišti, když Ludmila M [redacted] sešla do nižšího poschodí, nepozorovaně do bytu vnikli a ukryli se za dveřmi, po návratu Ludmily M [redacted] do bytu ji napadli tak, že jí zakryli ústa a povalili ji na podlahu, ručníkem jí zavázali ústa a obžalovaný František K [redacted] opakovanými údery pěstí do obličeje jí způsobil zlomeniny nosních kůstek a krvácivé poranění do úst; pak do úst Ludmily M [redacted] napěchovali textilní roubík, načež ji obrátili na břicho a ruce jí pevně spoutali za zády opaskem; Ludmila M [redacted] krátce po napadení v důsledku aspirace krve z poranění v obličeji a znemožnění přístupu vzduchu uzavřením dýchacích cest kořenem jazyka a tlakem roubíku a ručníku, zadušením zemřela; potom oba její byt prohledali a odcizili zlatý přívěšek ve tvaru kříže v hodnotě 2 500 Kčs, zlatý řetízek v hodnotě 1 800 Kčs, dva zlaté dámské prsteny v hodnotě 2 000 Kčs, pár snubních prstenů v hodnotě 1 700 Kčs a nejméně částku 10 000 Kčs, načež z bytu utekli,

t e d y   jednak jiného úmyslně usmrtili, tento čin spáchali opětovně, zvláště surovým a trýznivým způsobem v úmyslu získat majetkový prospěch,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

5/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 15. 3. 1990 kolem 19.00 hodin na [redacted]

~~11/11~~
- 11 -

██████████ ulici v ██████████ vešli do prvního patra domu č. ██████████ maskováni kuklami zazvonili u bytu Marie N ██████████ nar. ██████████ a když jim byt otevřela, uchopili ji za ústa, zatlačili ji do bytu, povalili na zem, ohrožovali nožem, přičemž po ní žádali vydání peněz, v době, kdy ji obžalovaný Dušan K ██████████ přidržoval na posteli obžalovaný František K ██████████ prohledával byt a odcizil nejméně částku 9 000 Kčs; když pak byli vyrušeni klepáním sousedů na dveře bytu, tyto zevnitř uzamkli a z kuchyňského okna vyskočili; Marii N ██████████ způsobili svým jednáním řadu pohmožděnin v obličeji, na uších, šíji, hrudníku a horních končetinách, vyžadující si týdenní léčení,

t e d y jednak proti jinému užili násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

6/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 21. 3. 1990 kolem 15.00 hodin v ██████████ v ulici ██████████ čp. ██████████ zaklepali na dveře bytu Františka B ██████████, nar. ██████████ a maskováni kuklami po otevření dveří bytu jej napadli tak, že jej uchopili za ústa, povalili na postel a vymáheli na něm vydání peněz, přičemž se snažili Františku B ██████████ do úst napěchovat roubík a svůj úmysl nedokonali jen proto, že byli vyrušeni štěkotem psa a voláním sousedky Alžběty G ██████████ z bytu nic neodcizili a utekli; František B ██████████ následkem jejich jednání utrpěl poranění spočívající ve zhmoždění horního i dolního rtu a oděrce ve sliznici dolního rtu, přičemž doba léčení nepřekročila sedm dní,

t e d y jednak proti jinému užili násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci,

jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

7/ po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 30. 3. 1990 kolem 9.20 hodin v [redacted] na [redacted] ul. č. [redacted] v přízemí domu zazvonili na byt Elišky K [redacted] nar. [redacted], po zazvonění se ukryli do mezipatra schodiště, když Eliška K [redacted] vyšla z bytu a sešla po schodišti dolů, do bytu vnikli, ukryli se v ložnici a po návratu Elišky K [redacted] do bytu, ji maskováním čepicemi a šátky, které vzali v bytě, napadli tak, že jí zakrývali ústa, snažili se jí svázat ruce a ohrožovali ji nožem, zavázali jí oči šátkem, vymáhali na ní vydání peněz, kroutili jí ruce, v pokoji bytu ji srazili na kolena a tloukli jí hlavou o matrace gauče, do úst jí napěchovali textilní roubík, po prohlédání bytu odcizili poškozené dámské hodinky zn. Prim v hodnotě 200 Kčs, zlaté hodinky Poběda v hodnotě 1 600 Kčs, zlatý prsten v hodnotě 1 000 Kčs a nejméně částku 5 900 Kčs, pak poškozenou uzankli v koupelně bytu a z bytu utekli; poškozené se podařilo roubík odstranit a okénkem koupelny přivolat pomoc, přičemž následkem jejich jednání utrpěla poranění, zejména zhmoždění pravé paže, vyžadující si léčení v trvání dvou týdnů,

t e d y   jednak proti jinému užili násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci,

           jednak neoprávněně vnikli do bytu jiného, neoprávněně tam setrvali a při činu užili násilí,

č í m   ž   s p á c h a l i

oba obžalovaní

ad 1/ trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), f)
tr. zák.

trestný čin porušování domovní svobody podle § 238
odst. 1, 2 tr. zák.,

ad 2/ trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f)
tr. zák.,

~~11/1~~
- 12/1 -

trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák.,

- ad 3/ pokus trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f) tr. zák.,
trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák.,
- ad 4/ trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f) tr. zák.,
trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák.,
- ad 5/ trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. ve znění novely č. 557/1991 Sb.,
trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák.,
- ad 6/ trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. ve znění novely č. 557/1991 Sb.,
trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák.,
- ad 7/ trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. ve znění novely č. 557/1991 Sb.,
trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák.,

a odsuzují se

obžalovaný František F. [REDACTED]

za tyto trestné činy a za trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák., ohledně něhož zůstal napadený rozsudek nedotčen, podle § 219 odst. 2 tr. zák., za použití § 29 odst. 3 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému vyjimečnému trestu odnětí svobody na d o ž i v o t í ,

obžalovaný Dušan K [REDACTED]

podle § 219 odst. 2 tr. zák., za použití § 29 odst. 3 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody na d o ž i v o t í .

Podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. se oba obžalovaní pro výkon těchto trestů odnětí svobody zařazují do třetí nápravně výchovné skupiny.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jsou oba obžalovaní povinni zaplatit čs. státu, Úřadu města Ostravy každý regresní náhradu ve výši 40 000 Kčs, Okresnímu úřadu v Přerově každý regresní náhradu ve výši 20 000 Kčs a Úřadu města Ostravy každý částku 400 Kčs.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jsou oba obžalovaní dále povinni zaplatit společně a nerozdílně poškozeným Květoslavu K [REDACTED]

[REDACTED] nar. [REDACTED], bytem [REDACTED]

[REDACTED] částku 3 100 Kčs, Boženě T [REDACTED] nar. [REDACTED]

bytem [REDACTED]

částku 1 720 Kčs, Emílii B [REDACTED] nar. [REDACTED], bytem

[REDACTED] částku 9 740 Kčs,

Miloslavě V [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED]

okres [REDACTED] částku 15 500 Kčs, Ma-

rii N [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED]

[REDACTED] částku 9 000 Kčs a Elišce K [REDACTED] nar. [REDACTED]

bytem [REDACTED] částku 8 700 Kčs, přičemž

podle § 229 odst. 2 tr. ř. se poškozené Miloslava V [REDACTED]

a Eliška K [REDACTED] se zbytky svých nároků na náhradu škody odkazují na řízení ve věcech občanskoprávních.

Na řízení ve věcech občanskoprávních se podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkazuje se svým nárokem na náhradu škody též poškozený

František H [REDACTED], nar. [REDACTED] bytem [REDACTED]

[REDACTED]

Naproti tomu se oba obžalovaní podle § 226 písm. b) tr. ř. z p r o š t u j í obžaloby pro skutek, jehož se měli dopustit

1213
1199

tím, že dne 24. 1. 1990 v [redacted] ulici č. [redacted], [redacted] pod lstivou záminkou vnikli do bytu Štěpánky Ž [redacted], nar. [redacted] byt prohlédali a poškozené zde odcizili peněžní částku 900 Kčs, jímž měli spáchat trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák.

Podle § 229 odst. 3 tr. ř. se poškozený Jaroslav Ž [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] odkazuje se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

O d ů v o d n ě n í :

Napařeným rozsudkem krajského soudu v Ostravě byli obžalovaní František K [redacted] a Dušan K [redacted] uznáni vinnými trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), f) tr. zák., dvěma trestnými činy vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f) tr. zák., pokusem trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), f) tr. zák., třemi trestnými činy loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a obžalovaný František K [redacted] sám trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák. Oba byli odsouzeni podle § 219 odst. 2 tr. zák., za použití § 29 odst. 3 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na doživotí. Pro výkon tohoto trestu odnětí svobody byli oba podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazeni do třetí nápravně výchovné skupiny. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byly oba uznáni povinnými zaplatit regresní náhradu státu a to Úřadu města Ostravy každý 40 000 Kčs, Okresnímu úřadu v Přerově každý 20 000 Kčs, Úřadu města Ostravy každý 400 Kčs, dále náhradu škody Jaroslavu Ž [redacted] nar. [redacted] ve výši 900 Kčs, Květoslavu K [redacted] nar. [redacted], ve výši 3 100 Kčs, Boženě I [redacted] nar. [redacted], ve výši 1 720 Kčs, Emilii B [redacted], nar. [redacted] ve výši 9 740 Kčs, Miloslavě V [redacted], nar. [redacted] ve výši 15 500 Kčs, Marii N [redacted], nar. [redacted] ve výši 9 000 Kčs a Elišce K [redacted], nar. [redacted], ve

výši 8 700 Kčs. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byly poškozené Miloslava V [redacted] a Eliška K [redacted] se zbytky svých nároků na náhradu škody odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený František B [redacted], nar. [redacted] odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. se dle výroku napadeného rozsudku obžalovaní dopustili tím, že dne 24. 1. 1990 na [redacted] ulici č. [redacted] pod lstivou záminkou vnikli do bytu Štěpánky Ž [redacted], nar. [redacted] [redacted] byt prohledali a odcizili jí částku 900 Kčs;

- trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), f) tr. zák. tím, že po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 16. 3. 1990 kolem 16.00 hod. v [redacted] na [redacted] ul. č. [redacted] vnikli do domu s pečovatelskou službou Městského ústavu sociálních služeb Ostrava a v přízemí domu, maskování kuklami a vybavení rukavicemi, zazvonili na byt Anežky K [redacted], nar. [redacted] a poté, co jim otevřela dveře, ji napadli tak, že jí ucpávali ústa rukou a zatlačili ji do bytu, povalili na zem, ovázali jí ústa pruhem látky a dalšími pruhy textílií jí svázali ruce za zády, spoutali jí nohy, načež při projevech snahy Anežky K [redacted] vymanit se z pout, svázání zesílili a do úst jí napěchovali textilní roubík o rozměrech 7 x 5 x 4 cm, který se postupně, prosáknut slinami, stal neprodyšným, takže Anežka K [redacted] zemřela udušením při uzavření horních cest dýchacích; potom oba její byt prohledali a odcizili z něj částku nejméně 1 000 Kčs na hotovosti, dva zlaté prsteny v hodnotě 2 100 Kčs, po odchodu z bytu tento uzamkli a klíče dali na parapetní desku nad dveře;

- trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), f) tr. zák. tím, že po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, po spáchání činu vůči Anežce K [redacted] zazvonili v prvním poschodí domu u bytu Marie Č [redacted] nar. [redacted] a poté, co jim otevřela dveře,

maskování kuklami ji zatlačili do bytu, zavázali jí ústa pruhem látky, spoutali jí ruce za zády a svázali jí nohy, při projevech obrany a odporu ji udeřili do obličeje, další textilní pruh jí uvázali kolem krku a hluboko do úst jí napěchovali textilní roubík o rozměrech 8 x 6 x 5 cm, který se postupně, prosáknut slinami, stal neprodyšným, takže Marie Č. [redacted] v průběhu několika desítek minut po napadení zemřela udušením při uzavření horních cest dýchacích; potom oba její byt prohlédali a odcizili nejméně částku 1 720 Kčs;

- pokusu trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), f) tr. zák. tím, že po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 21. 3. 1990 kolem 11.30 hodin v [redacted] na [redacted] ul. č. [redacted] v přízemí domu, maskování kuklami, zazvonili na byt Emilie B. [redacted] nar. [redacted] a poté, co jim otevřela, ji napadli tak, že jí přikrývali rukama ústa a tlačili ji do bytu, při její obraně ji obžalovaný K. [redacted] opakovaně udeřil do prsou, svázali jí textilními pruhy nohy, pak jí spoutali ruce za zády, povalili ji na podlahu a do úst jí hlavní vzduchové pistole napěchovali roubík ze dvou kusů textílií, načež roubík převázali pruhem látky kolem hlavy a pruhem látky jí zavázali rovněž oči; byt poté prohlédali a odcizili z něj jeden hladký dámský prsten v hodnotě 850 Kčs, pár zlatých náušnic v hodnotě 800 Kčs, digitální hodinky v hodnotě 550 Kčs, nákupní tašku v hodnotě 80 Kčs, šest kusů pállitrových láhví alkoholu různých značek v celkové hodnotě 300 Kčs a na hotovosti nejméně 5 750 Kčs a 500 tuzexových poukázek v hodnotě 1 410 Kčs, načež z bytu utekli; shodou příznivých okolností, nezávislých na obžalovaných a fyzické kondici poškozené se Emílii B. [redacted] podařilo postupně se zbavit pout na nohách, přivolat pomoc; příslušník VB, který do bytu vlezl oknem, jí pak rozřezal pruhy na rukách a hlavě nožem, sama si pak vytáhla z úst roubík, přičemž následkem poranění, která při útoku utrpěla, a to krvácení do podkoží kolem úst, uší, na zadní straně krku, pohmožděniny levého prsu a mnohočetné krevní výrony na obou pažích, byla tři týdny léčena;

... trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), c), f) tr. zák. tím, že po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 4. 4. 1990 kolem 11.00 hodin v [redacted] na [redacted] vešli do domu č. [redacted] a ve druhém poschodí zazvonili na byt Ludmily M [redacted] nar. [redacted] pak se ukryli na schodišti, když Ludmila M [redacted] sešla do nižšího poschodí, nepozorovaně do bytu vnikli a ukryli se za dveřmi, po návratu Ludmily M [redacted] do bytu ji napadli tak, že jí zakryli ústa a povalili ji na podlahu, ručníkem jí zavázali ústa a obžalovaný František K [redacted] opakovanými údery pěstí do obličeje jí způsobil zlomeniny nosních kůstek a krvácivé poranění do úst; pak do úst Ludmily M [redacted] napechovali textilní roubík, načež ji obrátili na břicho a ruce jí pevně spoutali za zády opaskem; Ludmila M [redacted] krátce po napadení v důsledku aspirace krve z poranění v obličeji a zne-možnění přístupu vzduchu uzavřením dýchacích cest kořenem jazyka a tlakem roubíku a ručníku, zdušením zemřela; potom oba její byt prohledali a odcizili zlatý přívěšek ve tvaru kříže v hodnotě 2 500 Kčs, zlatý řetízek v hodnotě 1 800 Kčs, dva zlaté dámské prsteny v hodnotě 2 000 Kčs, pár snubních prstenů v hodnotě 1 700 Kčs a nejméně částku 10 000 Kčs, načež z bytu utekli;

... tří trestných činů loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. tím, že po předchozí vzájemné domluvě směřující k násilnému zmocnění se peněz a majetku, dne 16. 3. 1990 kolem 19.00 hodin na [redacted] ulici v [redacted] vešli do prvního patra domu č. [redacted] maskováni kuklami zazvonili u bytu Marie N [redacted] nar. [redacted] a když jí byt otevřela, uchopili ji za ústa, zatlačili ji do bytu, povalili na zem, ohrožovali nožem, přičemž po ní žádali vydání peněz, v době, kdy jí obžalovaný Dušan K [redacted] přidržoval na posteli obžalovaný František K [redacted] prohledával byt a odcizil nejméně částku 9 000 Kčs; když pak byli vyrušeni klepáním susedů na dveře bytu, tyto zevnitř uzamkli a z kuchyňského okna vyskočili; Marii N [redacted] způsobili svým jednáním řadu pohmožděnin v obličeji, na uších, šíji, hrudníku a horních končetinách, vyžadující si týdenní léčení;

1107
12/4

- dále dne 21. 3. 1990 kolem 15.00 hodin v [redacted] v [redacted] ulici č. [redacted] zakleпали na dveře bytu Františka B [redacted] nar. [redacted] a maskování kuklami po otevření dveří bytu jej napadli tak, že jej uchopili za ústa, povalili na postel a vymáhali na něm vydání peněz, přičemž se snažili Františka B [redacted] do úst napěchovat roubík a svůj úmysl nedokonali jen proto, že byli vyrušeni štěkotem psa a voláním sousedky Alžběty G [redacted] z bytu nic neodcizili a utekli; František B [redacted] následkem jejich jednání utrpěl poranění spočívající ve zhmoždění horního i dolního rtu a oděrce ve sliznici dolního rtu, přičemž doba léčení nepřekročila sedm dní;

- dále dne 30. 3. 1990 kolem 9.20 hodin v [redacted] na [redacted] ul. č. [redacted] v přízemí domu zazvonili na byt Elišky K [redacted], nar. [redacted], po zazvonění se ukryli do mezipatra schodiště, když Eliška K [redacted] vyšla z bytu a sešla po schodišti dolů, do bytu vnikli, ukryli se v ložnici a po návratu Elišky K [redacted] do bytu, ji maskování čepicemi a šátky, které vzali v bytě, napadli tak, že jí zakrývali ústa, snažili se jí svázat ruce a ohrožovali ji nožem, zavázali jí oči šátkem, vymáhali na ní vydání peněz, kroutili jí ruce, v pokoji bytu ji srazili na kolena a tloukli jí hlavou o matrace gauče, do úst jí napěchovali textilní roubík, po prohledání bytu odcizili poškozené dámské hodinky zn. Prim v hodnotě 200 Kčs, zlaté hodinky Poběda v hodnotě 1 600 Kčs, zlatý prsten v hodnotě 1 000 Kčs a nejméně částku 5 900 Kčs, pak poškozenou uzamkli v koupelně bytu a z bytu utekli; poškozené se podařilo roubík odstranit a okénkem koupelny přivolat pomoc, přičemž následkem jejich jednání utrpěla poranění, zejména zhmoždění pravé paže, vyžadující si léčení v trvání dvou týdnů;

- trestného činu pohlavního zněužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák. obžalovaný František K [redacted] sám tím, že dne 10. 2. 1990 ve večerních hodinách ve [redacted] okres [redacted] přivedl do bytu Jaroslava I [redacted] v [redacted], nezletilou E [redacted] Č [redacted] nar. [redacted] a přestože mu tato řekla, kolik je jí roků, vykonal na ní soulož.

Naproti tomu byli oba obžalovaní zproštěni obžaloby, kterou jim bylo kladeno za vinu, že dne 16. 3. 1990 v odpoledních hodinách v [redacted] v [redacted] ulici č. [redacted] v domě s pečovatelskou službou Městského ústavu sociálních služeb v Ostravě, po spáchání činů, jak byly uvedeny pod body 2) a 3) obžaloby (poškozené K [redacted], Č [redacted], kolem 17.00 hodin vyšli do druhého patra domu, kde si před byty Boženy D [redacted], nar. [redacted] a Milady M [redacted] nar. [redacted] nasadili na hlavy kukly a snažili se nejprve vniknout do bytu Boženy D [redacted], což se jim nepodařilo jen proto, že dveře byly zevnitř zajištěny bezpečnostním řetízkiem a ten se jim nepodařilo vyháčkovat; poté zvonili u bytu Milady M [redacted] snažili se nahlédnout dovnitř bytu světlíkem nad dveřmi, ale když jim Milada M [redacted] neotevřela a oni byli vyrušeni osobami přicházejícími z domovní chodby, od dokonání svého úmyslu násilím získat finanční prostředky či jiné majetkové hodnoty upustili a z domu utekli, čímž měli spáchat pokus trestného činu loupeže podle § 8 odst. 1, § 234 odst. 1 tr. zák.

Proti tomuto rozsudku podali prostřednictvím svých obhájců oba obžalovaní v zákonné lhůtě odvolání. Obžalovaný František K [redacted] v úvodu svého odvolání konstatuje, že souhlasí se zjištěními, pokud se týkají aktivity obou obžalovaných na místech činu, neboť oproti původním námitkám nyní považuje jednání, kterých se dopustil s obžalovaným K [redacted], za jednání provedené ve formě spolupachatelství. Nesouhlasí však se závěrem soudu prvního stupně, že smrt poškozených K [redacted], Č [redacted] a M [redacted] přivodili jako následek trestného činu vraždy a že tedy měli úmysl tyto poškozené, resp. též poškozenou H [redacted] usmrtit. Tato jejich jednání měla být správně kvalifikována, jako v případech poškozených N [redacted], B [redacted] a K [redacted], jako trestný čin loupeže, navíc však (kromě případu poškozené B [redacted] s použitím též kvalifikace dle odst. 3 § 234 tr. zák. Žádných výhrad odvolatel nemá k právní kvalifikaci skutku pod bodem ad 1/ napačeného rozsudku, který byl posouzen jako trestný čin krádeže dle § 247 odst. 1 tr. zák. Naopak zásadní výhrady, ovšem bez bližší-

~~11/15~~
11/15

ho odůvodnění, vznáší proti závěru napadeného rozsudku o jeho vině trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák.

V další části odvolání obžalovaný podrobně rozvádí okolnosti a skutečnosti na podkladě nichž třeba činit závěr o tom, podle jakého ustanovení trestního zákona mají být kvalifikována jeho jednání (i jednání obžalovaného K [redacted], jimiž došlo k nejtěžšímu následku, zda jako trestné činy vraždy, resp. pokus tohoto trestného činu, nebo trestné činy loupeže (dle § 234 odst. 1, 3 tr. zák.). Jako rozhodující moment při řešení této otázky rozvádí především otázku svého zavinění v těchto jednáních. Připomíná zákonný rozdíl mezi úmyslným jednáním a jednáním z nedbalosti, poukazuje na velice jemný rozdíl mezi nepřímým úmyslem a tzv. vědomou nedbalostí. Vytýká v této souvislosti soudu prvního stupně, že aniž by se nějak blíže zabýval otázkou proč v tomto případě se nejednalo o tzv. vědomou nedbalost ke způsobenému následku, učinil závěr o jeho, resp. jejich úmyslném zavinění ke způsobenému následku - v případech poškozených K [redacted] Č [redacted] a B [redacted] s úmyslem nepřímým, v případě poškozené M [redacted] s úmyslem přímým. Napadený rozsudek jen konstatuje, že jednání bylo brutální a bezprostředně ohrožovalo život napadených obětí a možnost jejich přežití byla spíše hypotetická.

Dále namítá, že ze způsobu násilí, které proti poškozeným užíli, nemohli vědět, že takovéto násilí (roubík v ústech) může vést k jejich usmrcení. Má za to, že pro vědomost, že roubík v ústech po nasycení slinami se stane neprodyšným, jakož i to, že vlivem toho dochází ke zduření sliznice, což zabrání i dýchání nosem a dochází k dušení a udušení, je třeba odborných lékařských znalostí. Je proto toho názoru, že nelze tvrdit, že při ucpaní úst roubíkem by se jednalo o předpokládaný, resp. předpokládátný následek, udušení oběti. Soud prvního stupně vůbec nevzal v úvahu fakt, že kdyby měli skutečně úmysl poškozené usmrtit, mohli tak bez problémů učinit mnoha jinými způsoby. Rovněž se neopírá o provedené důkazy závěr soudu, že museli

předpokládat, že poškozeným nikdo nepomůže. Vyjma případu poškozené M. k trestné činnosti došlo v domě s pečovatelskou službou a bylo proto nasnadě, že poškozeným bude poskytnuta pomoc. To by se také stalo, nebýt udušení poškozených.

V další části odvolání obžalovaný opětovně rozvádí a zdůrazňuje, že jestliže konkrétní útok obvykle vede k újmě, jaká útokem nastala, rozhoduje soud tak, že k této újmě došlo úmyslně právě proto, že je dána obecná zkušenost, že takovýmto jednáním k takové újmě dochází. Jestliže však tato újma je vyjímečným následkem konkrétního jednání, vychází se z toho, že pachatel nemůže předpokládat tento výjimečný následek. Je nesporné, že svážením poškozené a dáním jí roubíku, zpravidla k její smrti nedochází. Pokud tedy chtěl soud prvního stupně dojít k závěru, že v tomto konkrétním případě obžalovaní chtěli a nebo byli srozuměni, že k usmrcení poškozených dojde, měl se zabývat tím, proč je tato situace v rozporu s obecnou zkušeností, což však ne učinil.

Soud prvního stupně rovněž nesprávně hodnotil otázku, který zákon má být při posuzování této trestné činnosti použit. Po citaci ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. uvádí, že soud prvního stupně dospěl k závěru, že je pro obžalované příznivější užití trestního zákona ve znění poslední novely. Svůj závěr nesprávně odůvodnil tím, že by v tomto případě mohl být podle původního zákona uložen trest smrti. Tento chybný závěr dovodil zejména ze zjištění znalců psychiatrů a psychologů o velké obtížnosti resocializace obou obžalovaných. Pravdou je, že uvedení znalci o zdárných možnostech resocializace obou pochybují. Pochybnost je ovšem vždy třeba vykládat ve prospěch obžalovaného. Jinak řečeno, jestliže není jisto, že obžalovaný nemůže být převychován, musí soud vycházet z toho, že možnosti jeho převýchovy existují. Z těchto důvodů, při aplikaci § 29 trestního zákona platného do 30. 6. 1990, by nebylo možno ukládat trest absolutní, nýbrž pouze trest odnětí svobody od 15 do 25 roků.

#101
1416

V závěru odvolání obžalovaný František K. navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a on znovu uznán vinným jednak trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., čtyřmi trestnými činy loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a třemi trestnými činy loupeže podle § 234 odst. 1, odst. 3 tr. zák. a uložen mu přiměřený trest odnětí svobody dle trestní sazby § 234 odst. 3 tr. zák.

Obžalovaný Dušan K. ve svém odvolání uplatnil zásadně stejné výhrady k napadenému rozsudku jako obžalovaný František K. Rovněž zdůraznil, že jeho úmyslem při přepadení poškozených vůbec nebylo je usmrtit, nýbrž pouze oloupit o peníze nebo jiné cennosti. Také namítá, že nemohl vědět a také nevěděl, že mechanismus násilí, který uplatnili vůči poškozeným, může vést k jejich úmrtí. Ke smrtelnému následku u tří poškozených navíc došlo až po delší době, v době, kdy on i spoluobžalovaný K. již na místě činu nebyli a proto neměli ani tušení, že takovýto následek nastal. Požaduje rovněž zrušení napadeného rozsudku ve výroku o vině, jímž byl uznán vinným trestnými činy vraždy, resp. pokusem tohoto trestného činu s tím, aby tato jednání byla v případech poškozených K., Č. a M. kvalifikována jako trestné činy loupeže podle § 234 odst. 1, odst. 3 tr. zák., v případě poškozené B. jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. Pro případ, že by odvolací soud nevyhověl jeho námitkám týkajících se právní kvalifikace, alternativně navrhuje zrušení napadeného rozsudku ve výroku o uloženém trestu; navrhuje, aby mu byl nově uložen trest odnětí svobody omezený časovou výměrou, nikoli tedy trest odnětí svobody na doživotí.

Nejvyšší soud České republiky z podnětu podaných odvolání přezkoumal v rozsahu ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku krajského soudu v Ostravě, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

V řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, bylo postupováno v souladu se základními zásadami trestního řádu. Již orgány činné v přípravném řízení dbaly, aby byla plně uplatňována zejména ta ustanovení trestního řádu, jejichž smyslem je řádně zjistit skutečný stav věci a zároveň zabezpečit právo obviněných na obhajobu. Oba obžalovaní byli po celé trestní řízení řádně zastupováni svými obhájci, kteří se také většiny vyšetřovacích úkonů zúčastňovali. V přípravném řízení měli také obžalovaní dostatek možností k tomu, aby mohli k věci souvisle vypovídat a uplatnit i své námitky proti vznesenému obvinění. V tomto stadiu řízení byly obstarány všechny potřebné důkazy k správnému zjištění skutečného stavu věci. Vzhledem k těmto skutečnostem tedy krajský soud v Ostravě nepochybil, když zásadně vyšel z názoru, že všechny důkazy provedené v přípravném řízení byly provedeny v souladu se zákonem.

Krajský soud v Ostravě všechny tyto důkazy bezchybně provedl a důsledně postupoval tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci a při svém rozhodování z tohoto skutečného stavu také vycházel. Objektivně přitom zaměřil dokazování jak na skutečnosti svědčící o vině obou obžalovaných, tak na okolnosti hovořící v jejich prospěch a řádně ověřil všechny významné okolnosti tohoto případu dosažitelnými zákonnými prostředky. Podle zjištění odvolacího soudu tak soud prvního stupně postupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. Při tomto postupu řádně prověřil důkazní hodnotu výpovědí obou obžalovaných, jakož i hodnotu obžalované přímo usvědčujících výpovědí svědků poškozených Štěpánky Ž [redacted] Emilie B [redacted], Marie N [redacted], Františka B [redacted], Elišky K [redacted] a Evy Č [redacted]. Náležitě prověřil i význam základních objektivních zjištění, získaných především ze závěrů znaleckých posudků z oboru zdravotnictví - odvětví soudního lékařství a z odvětví psychiatrie a psychologie a na nich také, ve spojení se všemi ostatními důkazy, po jejich řádném a všestranném zhodnocení, správně založil svá skutková zjištění stran jednotlivých posuzovaných jednání obou obžalo-

~~1104~~
1217

vaných i činu, kterého se dle obžaloby, ve vztahu k poškozené Evě Č. [redacted] měl dopustit obžalovaný František K. [redacted] sám. V odůvodnění napadeného rozsudku jasně vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy opřel svá skutková zjištění, existenci kterých skutečností pokládal se zřetelem na výsledky dokazování za vyloučenou nebo pochybnou, jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů a jak se vypořádal s obhajobou obžalovaných. Odvolací soud, nejen v oblasti základních, rozhodujících skutkových zjištění, ale ve většině případů i v rozhodných detailech, považuje tyto úvahy soudu prvního stupně za bezchybné.

Ohledně skutkových zjištění a závěrů soudu prvního stupně v případech jak nenásilné majetkové trestné činnosti (ad 1 výroku napadeného rozsudku), tak i v případech násilné majetkové trestné činnosti (ad 2 až 8 výroku napadeného rozsudku) ani jeden z obžalovaných prakticky žádné výhrady a námítky nevznesl a jejich doznání z přípravného řízení (u obžalovaného K. [redacted] kromě výpovědi ze dne 10. 4., 12. 4., 24. 4. a 28. 6. 1990) i z hlavního líčení je v souladu se všemi ostatními ve věci provedenými důkazy.

Odvolací soud nepřisvědčil odvolacím námitkám obžalovaného K. [redacted] v případě skutku kvalifikovaného obžalobou jako trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák. V původní výpovědi ze dne 6. 4. 1990 (č. l. 337) obžalovaný zcela popřel, že by s poškozenou Č. [redacted] vůbec měl pohlavní styk. Postupně obhajobu změnil a připustil, že s poškozenou měl pohlavní styk, ovšem měl důvod se domnívat (strana 27 protokolu o hlavním líčení), že je jí [redacted] roků. Zde postačí připomenout již soudem prvního stupně provedené důkazy, které tuto jeho obhajobu bez pochybnosti vyvracejí. Především sama poškozená E. [redacted] Č. [redacted] opakovaně a to i u hlavního líčení (č. l. 1026) potvrdila, že obžalovanému ještě předtím než spolu leželi a on "na ní dělal ty pohyby" říkala, že má [redacted] roků. O věrohodnosti těchto i dalších údajů svědkyně neměl ani odvolací soud důvod nějak pochybovat

a to nejen z pohledu zhodnocení závěrů znaleckého posudku z odvětví dětské psychiatrie a psychologie zaměřeného k otázkám zjištění úrovně vnímání a zapamatování si prožité události i k otázce možného sklonu svědkyně ke konfabulaci, ale i vzhledem k logické stavbě jí předkládaných údajů, které v průběhu celého řízení v žádném ohledu nezměnila ani nijak nezpochybnila. Svědci Jaroslav I. [redacted] a Petr Š. [redacted] poškozenou kritického dne s obžalovaným viděli a oba shodně odhadli její věk na [redacted] až [redacted] roků. Svědek Š. [redacted] přímo uvedl, že se jednalo o "takové asi [redacted] děcko". Bez významu v těchto otázkách není ani zjištění, že obžalovaný K. [redacted] sám žádal svědka Jaroslava G. [redacted], aby mu dosvědčil, že kritického dne jej viděl s dívkou, které bylo asi 20 roků; spoluobžalovaného K. [redacted] (jak tento uvedl při výslechu dne 5. 11. 1990 - č. l. 282) pak žádal, aby mu dosvědčil, že v bytě svědka L. [redacted] s nimi také byl a že on s poškozenou pohlavní styk neměl.

Soud prvního stupně tedy nepochybil, když tento skutek obžalovaného (ad 9 výroku napadeného rozsudku) právně posoudil jako trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák.

Základní námitkou obou obžalovaných v této trestní věci je, že nebyla náležitým způsobem a správně objasněna otázka formy jejich zavinění na smrti poškozených K. [redacted], Č. [redacted] a M. [redacted] a v případě jejich násilného útoku proti poškozené B. [redacted]. Při řešení této otázky, otázky zjištění subjektivní stránky jejich jednání ve výše uvedených případech je na místě pečlivému hodnocení podrobit především všechna zjištění jak objektivní, tak i subjektivní povahy. V posuzovaném případě se - z hlediska užitého mechanismu - do určité míry jedná o netypický způsob spáchání trestné činnosti, jejímž následkem bylo usmrcení poškozených. Je třeba na jedné straně připustit, že použitím běžného roubíku k zabránění napadenému volat o pomoc zpravidla nedochází ke smrtelnému následku. Na straně druhé je ovšem třeba si uvědomit některé konkrétní okolnosti nyní posuzovaných případů. Za předmět svých útoků si obžalovaní (po předchozím vytypování) vybírali výhrad-

ně velmi staré osoby, převážně ženy, u nichž mohli důvodně předpokládat a také předpokládali minimální fyzický odpor, minimální obranu vůči jejich, rovněž předsevzatému násilí. Do bytů poškozených vstupovali maskováni kuklami, což pro již tak překvapené poškozené, vzato z psychologického hlediska a zvláště pak z pohledu věku poškozených, byl psychicky velmi účinný stresující moment, mající vliv na jejich stav i na jejich další chování a jednání.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat samotnému mechanismu násilí obžalovaných proti všem výše jmenovaným poškozeným. Ve všech čtyřech případech obžalovaní ihned po zatlačení poškozeného do bytu každé zacpávali ústa rukou a prakticky ihned poté převázali ústa pruhem látky. Poté následovalo pevné svázání rukou za zády a též svázání nohou a to v situaci, kdy již poškozené ležely na zemi. Ke svázání nohou obžalovaní nepřikročili jen u poškozené M [redacted] a to proto, že ji v průběhu násilí obžalovaný K [redacted] několikrát pěstí udeřil do obličeje (došlo ke zlomenině nosních kůstek a silnému krvácení) a poškozená, která již měla v ústech zastrčený roubík, poté již neprojevovala známky odporu. Protože i po uvázání pruhu látky přes ústa (jak sami obžalovaní doznali) poškozené stále hlasitě křičely, každé, po posunutí zavázaného pruhu látky, do úst doslova nacpali (v případě poškozené E [redacted] za pomoci hlavně vzduchové pistole) velký chomáč látky a to v takovém množství (v průměru 7 x 5 x 4 cm, resp. 8 x 6 x 5 cm) a s takovou intenzitou, že poškozené nemohly ani zavřít či přivřít ústa. Přes takovýto roubík opět obžalovaní ve všech případech přeložili zpět již dříve zavázaný pruh látky.

Z uvedeného je patrné, že výše popsaným způsobem nacpaný velký kus látky každé z poškozených do úst nebyl roubíkem v běžném slova smyslu, nýbrž, že takovýto velký kus látky, s velkou razancí zatlačený do úst, tvořil mechanismus uzavírající přístup vzduchu nejen ústy, ale i přístup vzduchu do plic nosem, neboť pro svou velikost a zejména hloubku zatlačení uzavíral v horní

části krku i otvor přivádějící vzduch z nosu.

Z hlediska možností jednotlivých poškozených si v dané situaci bez cizí pomoci uvolnit takto ucpaná ústa je velice důležitý a rozhodný fakt, že v této době měly též již pevně svázané ruce za zády a také (kromě poškozené M [redacted]) i nohy. Oba obžalovaní v této souvislosti doznali, že v případě, že i po svázání rukou a nohou se některá z poškozených (např. poškozená K [redacted]) snažila pohybem těla z tohoto sevření uvolnit, pruhy látky, jimiž měla nohy a ruce svázané ještě dodatečně utáhli a zajistili dalším uzlem. I odvolací soud sdílí názor soudu prvního stupně získaný ze závěrů znalců z odvětví soudního lékařství, že možnost přežití poškozených nacházejících se v tomto stavu byla spíše hypotetická a to jen v případě, že by došlo bezprostředně po útoku k uvolnění končetin a vynětí roubíku. K tomu také došlo u poškozené B [redacted], osoby i přes její vysoký věk fyzicky lépe disponované a vlivem toho, že při svazování nohou kladla větší odpor (napínáním svalstva nohou) a tím nedošlo k tak pevnému utažení jako u ostatních poškozených.

Shodně se soudem prvního stupně i odvolací soud dospěl při hodnocení subjektivní stránky posuzovaného jednání obžalovaných k závěru, že oba si již při prvním kontaktu s každou z těchto poškozených museli být vědomi, že poškozené jsou velmi staré, tělesně slabé ženy, jejichž obranné možnosti proti jejich fyzické a početní převaze jsou zcela mizivé. Pokud by jejich záměrem bylo pouze dočasné znehybnění každé z poškozených, které by jim umožnilo zmocnění se peněz či dalších věcí, mohli bez obtíží tu kterou poškozenou například omráčit jediným tupým úderem. Přesto volili formu hrubého fyzického násilí, jehož výsledkem bylo nejen znehybnění poškozených, ale i to, že vlivem uzavření dýchacích cest poškozené mohly dýchat jen minimálně, což postupně u nich vedlo k bezvědomí a ke smrti. Dle znalců soudních lékařů tento proces mohl trvat i několik desítek minut. Stav v němž poškozené při omezené dodávce vzduchu byly, musel být na nich patrný již krátce po činu a obžalovaní v době, kdy prohle-

- 1206/

dávali byt si jej proto museli všimnout a vědět o něm. Vzhledem k tomuto, i vzhledem k rasanci užitého násilí a velikosti látky, kterou každé z poškozených nacpali do úst, si i podle přesvědčení odvolacího soudu museli být vědomi, a to i bez speciálních odborných znalostí, že lidem těch tělesných dispozic a věkové kategorie, o jaké v případě všech čtyř poškozených šlo, mohou uvedeným činem přivodit i smrt. Tomuto závěru nasvědčují i výroky samotných obžalovaných stran jejich pocitů týkajících se možnosti přežití poškozených. Například obžalovaný K [redacted] při výslechu dne 10. 4. 1990 (č. l. 254) uvedl, že jak on, tak i spoluobžalovaný K [redacted] "měli takové tušení, že ty ženy mohly zemřít".

Obžalovaní namítají, že byl v případech poškozených K [redacted] a Č [redacted] na místě důvodný předpoklad, že oběma poškozeným krátce po jejich odchodu někdo pomůže, protože se jednalo o dům s pečovatelskou službou. K tomu třeba uvést, že k takové domněnce neměli ani jeden z obžalovaných naprosto žádný reálný důvod. Naopak. K činu došlo v pozdních odpoledních hodinách, tedy v době, kdy pečovatelky již dům opustily. Praxe v těchto domech je totiž taková, že během dopoledních hodin, resp. někdy krátce i v odpoledních hodinách, obyvatele domu navštěvuje lékař, zdravotní sestry nebo pečovatelky a plní jejich požadavky. V další době se obyvatelé domu, kde každý obývá samostatný menší byt, zdržují ve svém bytě. Nutno též připomenout, že v případě poškozené K [redacted] obžalovaní poté, co její byt opustili, zamkli jej a klíče uložili na horní část dveřního parapetu. Podobným způsobem postupovali i v případech přepadení poškozených E [redacted] (byt zamkli a klíče hodili na skříňku elektrických měřících hodin poblíž) a M [redacted] (dveře bytu, které jsou zvenku opatřeny nikoli klikou, nýbrž neotáčivou koulí, zaklapli). Jen v případě poškozené Č [redacted] při odchodu byt neuzamkli a klíče zanechali v zámku zevnitř bytu. To proto, že byli vyrušeni osobami vcházejícími do domu, spěchali a z bytu utekli o poschodí výše, kde se snažili schovat. Neodůvodněnosti výše uvedené námítky obžalovaných svědčí rovněž objektivní zjištění,

že poškozené K [redacted] a Č [redacted] byly nalezeny dne 18. 3. 1990, tedy až za dva dny a poškozená M [redacted] za cca 26 hodin. Bez významu není rovněž skutečnost, že obžalovaní ani později, dne 16. 3. 1990, resp. 21. 3. 1990, resp. 4. 4. 1990, poté, kdy opustili domy v nichž přepadli poškozené K [redacted], Č [redacted], B [redacted] a M [redacted] neučinili nic pro to, aby na poškozené nějak, byť třeba anonymně telefonicky například na policii, upozornili. Přitom oba (jak již výše uvedeno) "nějak tušili, že poškozené mohly zemřít".

Z uvedeného třeba dovodit jediný závěr, že obžalovaní s nejtěžším následkem svých činů, o němž věděli, že může nastat, byli srozuměni. Ve všech čtyřech případech tedy při přepadení poškozených jednali - z hlediska subjektivní stránky - v nepřímém úmyslu (§ 4 písm. b) tr. zák.) tyto usmrtit. Zde odvolací soud jen doplňuje, že pro závěr o přímém úmyslu obžalovaných usmrtit poškozené B [redacted] a M [redacted] nebyl shledán žádný přesvědčivý podklad. Způsob provedení útoku zejména proti poškozené M [redacted] byl sice brutálnější než u ostatních, ovšem sama skutečnost, že obžalovaný K [redacted] v průběhu svazování tuto poškozenou několikrát silně udeřil do obličeje a způsobil jí tak zlomení nosních kůstek se silným krvácením, neodůvodňuje závěr, že obžalovaní takto jednali právě proto, aby poškozenou usmrtili.

Je jistě možno připustit, že v žádném z těchto posuzovaných případů obžalovaní nevnikli do bytů poškozených se záměrem tyto usmrtit, nýbrž s úmyslem oloupit je o peníze či jiné cennosti. Na místě samém intenzita a brutalita jejich násilí byla závislá na chování poškozených, na tom, jaký kladli odpor a zejména jak intenzivně křičeli nebo volali o pomoc. Právě v případech poškozených K [redacted], Č [redacted], B [redacted] a M [redacted] byl mechanismus násilí a především jeho intenzita natolik vysoká a životu nebezpečná, že obžalovaní museli vědět a také věděli, že může vést ke smrti poškozených s tím, že pokud by takový následek nastal, byli s ním srozuměni. Ve výše zmíněném třeba pak spatřovat rozdíl při posuzování subjektivní stránky jednání obžalovaných pro-

ti výše jmenovaným poškozeným na straně jedné a proti poškozeným N [redacted], K [redacted] a B [redacted] na straně druhé. Zde odvolací soud plně odkazuje na přesné a věcně zcela správné odůvodnění napadeného rozsudku na straně 42 dole. Jen k námitkám odvolání obžalovaného K [redacted] dodává, že menší intenzity násilí proti poškozeným N [redacted], K [redacted] a B [redacted] obžalovaní neužili nikoli proto, že by byli vyrušeni a proto v násilí nepokračovali, nýbrž proto, že odpor těchto poškozených byl výrazně nižší a obžalovaní svého cíle dosáhli buď jen pohrůzkou (poškozená N [redacted] nebo zasazením roubíku, ovšem bez svázání rukou a nohou (poškození K [redacted] a B [redacted])). V případech přepadení poškozených N [redacted] a K [redacted] obžalovaní v průběhu násilí, resp. při trvající pohrůžce násilím, stačili byty těchto poškozených prohledat, odcizit peníze a další cennosti a teprve poté, když byli v prvním případě vyrušeni klepáním sousedů na dveře bytu a ve druhém případě přesně nezjištěnou okolností, byt opustili. Vyrušení štěkotem psa a voláním sousedky byli obžalovaní pouze v případě přepadení poškozeného B [redacted]. Proto poté, kdy se nejprve snažili poškozenému zasadit roubík a když se to nedařilo, tak mu jeden z obžalovaných zakrýval ústa rukou a neúspěšně jej vyzýval k vydání peněz, aniž by něco odcizili z bytu utekli.

Před podřazením toho kterého násilného skutku obou obžalovaných pod konkrétní skutkovou podstatu trestního zákona soud prvního stupně správně řešil otázku, podle kterého zákona třeba trestnost činů obžalovaných posuzovat. Podle ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Soud prvního stupně takovýmto srovnáním, srovnáním sankcí, které by bylo v tomto posuzovaném případě třeba uložit obžalovaným podle trestního zákona platného do 30. 6. 1990 a podle zákona platného od 1. 7. 1990 (č. 175/1990 Sb.), učinil závěr, že trestnost činů obžalovaných je v tomto případě nutno posuzovat dle zákona pozdějšího, tedy podle zákona č. 175/1990 Sb. Správně totiž

shledal, že použití tohoto zákona je pro oba obžalované příznivější. To proto, že podle hledisek zákona platného do 30. 6. 1990, aplikací jeho ustanovení § 29, za činy, kterými způsobili smrt poškozeným K [redacted] Č [redacted] a M [redacted] (posouzené jako trestné činy vraždy) a za čin vůči poškozené B [redacted] (pokus trestného činu vraždy), by bylo na místě obžalovaným uložit trest absolutní - trest smrti. Úmyslem zákonodárce při změně zákona bylo trest absolutní nahradit trestem humánnějším, jímž je trest odnětí svobody na doživotí. I z tohoto širšího pohledu při posuzování trestnosti činů obžalovaných a při respektování zásady, že každý ze zákonů je nutno z hlediska jejich aplikace na konkrétní případ posuzovat výhradně jako celek se všemi s tím spojenými souvislostmi, třeba postup soudu prvního stupně považovat za zcela správný. S jeho úvahami a závěry stran naplnění podmínek ustanovení § 29 tr. zákona platného do 30. 6. 1990, rozvedenými na straně 43 napadeného rozsudku, odvolací soud bez výhrad souhlasí. S námitkami rozvedenými v odvolání obžalovaného Františka K [redacted] že soud prvního stupně při hodnocení zákonných hledisek § 29 odst. 1 tr. zákona platného v době spáchání činů nepostupoval v souladu se zákonem, zejména při hodnocení podmínky uvedené pod písmenem b) výše citovaného ustanovení, odvolací soud odkazuje na pasáž tohoto svého rozhodnutí zabývající se uloženým trestem.

V souladu se zákonem soud prvního stupně postupoval též při rozhodování o právní kvalifikaci jednotlivých jednání obou obžalovaných, pokud skutek ad 1/ výroku napadeného rozsudku posoudil jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., skutek ad 2/ výroku jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), f) tr. zák., skutky ad 3/, 4/, 5/ výroku jako trestné činy vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f) tr. zák., resp. (skutek ad 4/ výroku) jako pokus tohoto trestného činu dle § 8 odst. 1, § 219 odst. 1, 2 písm. b), c), f) tr. zák. a skutky ad 6/, 7/ a 8/ výroku jako trestné činy loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. Jeho závěry v tomto směru

jsou v příslušné části napadeného rozsudku bezchybné a správné a odvolací soud na ně jako na takové v plném rozsahu odkazuje.

Vycházejí ze zásady, že každý skutek má být zásadně posuzován podle všech zákonných ustanovení, jejichž znaky má, pokud je to potřebné, aby byla plně vystižena jeho povaha a nebezpečnost činu pro společnost, soud prvního stupně nepostupoval při svých úvahách stran právní kvalifikace násilných jednání v případech všech sedmi poškozených (skutky ad 2 až 8 výroku napadeného rozsudku) zcela důsledně. Obžalovaní ve všech těchto případech k realizaci svých záměrů zmocnit se peněz a majetku těchto poškozených, neoprávněně vnikli do jejich bytů, neoprávněně v nich setrvali a k takovému činu užili vůči poškozeným násilí. Bylo proto namístě ve všech těchto případech, vedle kvalifikace trestnými činy vraždy, resp. pokusu tohoto trestného činu a trestných činů loupeže, kvalifikovat uvedená jednání obou obžalovaných též jako trestné činy porušování domovní svobody podle ustanovení § 238 odst. 1, 2 tr. zák.

Poslední novelou trestního zákona platné od 1. 1. 1992 (č. 557/1991 Sb.) došlo u trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 ke změně sankce za tento trestný čin, kdy podle dosud platné právní úpravy bylo možno ukládat trest odnětí svobody v rozmezí od tří do deseti roků, zatímco novela upravila tuto sankci tak, že dolní hranice této trestní sazby byla stanovena na dva roky. Protože se jedná o změnu sankce ve prospěch pachatele tohoto trestného činu, přichází v úvahu - dle § 16 odst. 1, věty za středníkem tr. zák. - v případě obou obžalovaných aplikace ustanovení § 234 odst. 1 dle výše zmíněné novely trestního zákona č. 557/1991 Sb., protože tento zákon je pro obžalované příznivější.

Z těchto důvodů, jakož i z důvodů výše uvedeného pochybení proto Nejvyšší soud České republiky napadený rozsudek podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. ve výše uvedeném rozsahu částečně zrušil a to včetně výroku o vině obou obžalova-

ných trestným činem krádeže dle § 247 odst. 1 tr. zák. (ad 1 výroku napadeného rozsudku) a to z důvodů níže rozvedených, a za splnění podmínek ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodl znovu o vině obžalovaných tak, jak je ve výroku tohoto rozsudku uvedeno. Z důvodu zrušení části výroku o vině Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek též ve výroku o trestech a ve výroku o náhradě škody.

Pod bodem ad 1/ výroku napadeného rozsudku byli oba obžalovaní uznáni vinnými trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. proto, že dne 24. 1. 1990 v [redacted] ulici č. [redacted] v [redacted] pod lstivou záminkou vešli do bytu Štěpánky Ž [redacted] a zde jí odcizili částku 900 Kčs. Soud prvního stupně v době rozhodování o vině tímto trestným činem učinil správný závěr, že oba obžalovaní tímto skutkem si přivlastnili cizí věc tím, že se jí zmocnili a způsobili tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Za škodu nikoli nepatrnou byla v té době správně považována škoda převyšující částku 800 Kčs. Podle § 89 odst. 14 tr. zák. se totiž škodou nikoli nepatrnou rozumí škoda dosahující nejméně poloviny nejnižší měsíční mzdy stanovené obecně závaznými předpisy. V době rozhodování soudu prvního stupně tato nejnižší měsíční mzda činila částku 1 600 Kčs. Nařízením vlády ČSFR č. 464/1991 Sb. ze dne 3. 10. 1991 byla minimální měsíční mzda stanovena na částku 2 000 Kčs. Z toho vyplývá, že v době rozhodování odvolacího soudu škoda způsobená obžalovanými poškozené Ž [redacted] nedosahuje škody, kterou trestní zákon v ustanovení odst. 1 § 247 nově považuje za "škodu nikoli nepatrnou". Protože výše uvedený čin obžalovaných nemůže být z důvodu promlčení postižen ani jako přestupek (jednoroční promlčecí doba ode dne spáchání činu), Nejvyšší soud České republiky sám obžalované podle ustanovení § 226 písm. b) tr. ř. pro tento skutek obžaloby zprostil. V důsledku toho pak také byl poškozený Jaroslav Ž [redacted] podle § 229 odst. 3 tr. ř. s jeho nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Při novém ukládání trestu oběma obžalovaným vycházel Nejvyšší soud České republiky v zásadě, ale i v jednotlivostech ze všech úvah a závěrů rozvedených krajským soudem v Ostravě v odůvodnění napadeného rozsudku (str. 44 až 48), které považuje za správné. To platí jak v případech hodnocení splnění podmínek uvedených pod písmenem a) § 29 odst. 3 tr. zák., že obžalovaní trestné činy vraždy, resp. pokus tohoto trestného činu, spáchali zvláště zavrženíhodným způsobem, ze zvláště zavrženíhodné pohnutky a způsobili jimi zvláště těžký a těžko napravitelný následek, když závažnost těchto okolností, spolu se zhodnocením stupně nebezpečnosti činu pro společnost podle kritérií ustanovení § 3 odst. 4 tr. zák. tvoří stupeň nebezpečnosti těchto činů pro společnost mimořádně vysokým, tak i v případech splnění dalších zákonných podmínek, které stanoví trestní zákon pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí, jež jsou uvedeny pod písmeny b) a c) ustanovení § 29 odst. 3 tr. zák.

Oba obžalovaní po vzájemné dohodě si jako objekty přepadení vybírali zásadně velmi staré, až přestárlé osoby, především ženy. Takovéto osoby si předem vytypovali, neboť věděli (jak shodně oba doznali), že z hlediska faktického průběhu přepadení lze od takovýchto poškozených očekávat jen minimální odpor. Zde si je třeba uvědomit, že takto staré osoby jsou již samou podstatou svého stavu ve zvýšené míře ohrožovány podobnými násilnými činy páchanými ze zjištěné, majetkové pohnutky, než osoby mladší, fyzicky podstatně zdatnější. Nelze přehlédnout ani skutečnost, že v současné době velmi reálně existuje zvýšené ohrožení společnosti trestnými činy zejména násilného charakteru, motivované majetkovými pohnutkami. Pro splnění podmínky písm. b) § 29 odst. 3 tr. zák. k uložení trestu odnětí svobody na doživotí svědčí konečně i objektivně zjištěná skutečnost (viz listinné důkazy založené ve svazku VI spisu), že spáchání celkem sedmi loupežných přepadení v rozmezí necelých tří týdnů, z nichž při třech z nich došlo k usmrcení člověka, vyvolalo především mezi starými lidmi na Ostravsku vlnu obav a strachu o život a hluboce ovlivnilo na dlouhou dobu vědomí široké veřejnosti.

Krajský soud v Ostravě konečně při úvaze o ukládaném trestu správně shledal, že pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí je u obou obžalovaných splněna rovněž podmínka písm. c) § 29 odst. 3 tr. zák., tedy, že u obou těchto pachatelů není naděje, že by jejich nápravy mohlo být dosaženo trestem odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let. K závěrům a úvahám, které v tomto směru rozvedl soud prvního stupně v napadeném rozsudku, odvolací soud - též k námitkám vyjádřeným v odvolání obžalovaného Františka K [REDAKCE] - dále doplňuje. Ze závěrů znaleckých posudků z odvětví psychiatrie a psychologie, které byly vypracovány k osobám obou obžalovaných, vyplynulo, že u obou jsou jejich osobnostní dispozice zafixovány, tyto jsou negativního charakteru a velmi hluboké a pro společnost vysoce nebezpečné. Celková fixace jejich negativních dispozic představuje velmi obtížnou překážku pro resocializační úsilí u obou. Znalci shodně nepředpokládají u obžalovaných resocializační úspěch, nýbrž pouze, z lékařských hledisek, připouštějí určité "otupení" negativních rysů jejich osobností, avšak až v šestém desetiletí jejich života, přičemž ani toto nelze důvodně předpokládat, ale spíše považovat jen za možné.

Uvedené závěry znalců z odvětví psychiatrie a psychologie stran možností resocializace (nápravy) obou obžalovaných nejsou jedinými důkazy, na podkladě jejichž zhodnocení soud činí svá zjištění ohledně splnění či nesplnění výše zmíněné obligatorní podmínky pro uložení trestu odnětí svobody na doživotí. Podle ustálené judikatury (např. č. 41/1976 Sb. rozh. tr.) je zapotřebí ke splnění této zákonné podmínky závěr o tzv. rozumné jistotě (prognóze), že pachatele nelze jiným trestem než trestem odnětí svobody na doživotí napravit. Takovouto prognózu je nutno založit jen na všestranném zkoumání a zhodnocení jak osobnosti pachatele, jeho předchozího života, tak i příčin a podmínek jeho trestné činnosti. Zde odvolací soud opět odkazuje na zcela správné vývoody napadeného rozsudku. Jen k nim doplňuje, resp. z nich zdůrazňuje následující.

Posuzovaná trestná jednání obžalovaných nebyla z jejich strany podmíněna nějakým náhodným impulsem směřujícím k jednorázovému činu, nýbrž byla předem oběma domluvena, byly postupně vytypovány poškozené osoby a oba obžalovaní se dohodli i na způsobu provádění jednotlivých přepadení. Oba byli k takové, pro společnost vysoce nebezpečné trestné činnosti motivováni výhradně snahou po dlouhodobém, možno říci pravidelném zdroji bezpracného příjmu. Přestože po provedených loupežných přepadeních poškozených K [redacted] a Č [redacted] dne 16. 3. 1990 tušili (jak sami doznali - viz výše), že obě poškozené mohly v důsledku jejich násilných jednání zemřít, ještě téhož dne provedli třetí přepadení (poškozená N [redacted]). Když jim došly finanční prostředky (během cca pěti dnů utratili částku cca 10 000 Kčs), bez váhání dne 21. 3. 1990 realizovali další dvě přepadení (poškození B [redacted] a B [redacted] a za stejných okolností v trestné činnosti pokračovali ve dnech 30. 3. 1990 (poškozená K [redacted]) a 4. 4. 1990 (poškozená M [redacted]). Tyto skutečnosti, spolu i se zjištěními ohledně nedobré pověsti obou (výrazně negativní zejména u obžalovaného K [redacted], potvrzují nejen negativní závěry znalců psychiatrů a psychologů stran možnosti nápravy obou, nýbrž spolu s těmito závěry vedou k bezpečnému zjištění - rozumné jistotě, že nápravy obou obžalovaných není možno dosáhnout trestem odnětí svobody uloženým v sazbě nad patnáct až do dvaceti pěti roků. Z těchto důvodů i odvolací soud uložil obžalovaným shodně vyjimečné tresty odnětí svobody na doživotí.

Pro výkon uložených trestů odnětí svobody oba obžalované, z důvodů již vyjádřených v napadeném rozsudku na str. 48, s nimiž se odvolací soud plně ztotožňuje, zařadil do třetí nápravně výchovné skupiny (§ 39a odst. 2 písm. c) tr. zák.).

Odvolací soud znovu rozhodoval i o regresních nárocích státu a o nárocích jednotlivých poškozených na náhradu škody. Z důvodů přesně a vyčerpávajícím způsobem rozvedených v napadeném rozsudku, které po přezkoumání shledal správnými, rozhodl o jednotlivých nárocích (vyjma poškozeného Jaroslava Ž [redacted] - viz výše)

shodně se soudem prvního stupně.

Nejvyšší soud České republiky konečně shledal, že v souladu se zákonem je výrok napadeného rozsudku podle něhož byli oba obžalovaní zproštěni obžaloby pro skutek v němž obžaloba spatřovala pokus trestného činu loupeže podle § 8 odst. 1, § 234 odst. 1 tr. zák. S jednotlivými skutkovými zjištěními a závěry v této otázce, které krajský soud v Ostravě také v napadeném rozsudku odpovídajícím způsobem rozvedl a zhodnotil (str. 49 a 50), odvolací soud souhlasí a jako na správné na ně také v plném rozsahu odkazuje. Dodává jen, že přestože u tohoto žalovaného skutku se v průběhu důkazního řízení projevíly některé skutečnosti, které by mohly nasvědčovat záměru obžalovaných i v tomto případě provést loupežné přepadení, soud prvního stupně důsledně respektoval zásady v pochybnostech ve prospěch obžalovaného a správně rozhodl podle ustanovení § 226 písm. b) tr. ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 28. ledna 1992

Za správnost vyhotovení:

Frustová

JUDr. Jan Fořt v. r.